

Godset Haraldskærs historie går langt tilbage i tiden. På Erik af Pommerens tid 1434 nævnes som ejer Niels Friis af Skaktavfriisernes slægt. Den sidste mand af slægten var rigsråd og lensmand på Riberhus, Albert Friis. Han forøgede godset, og det var ham, der i 1590 byggede den nuværende hovedfløj mod vest, der over en hvælvet kælder rejser sig i to stokvæk og mod øst har et firkantet trappetårn med en særlig nedgang til kælderen. Efter hans død i 1601 har godset ført en omtumlet tilværelse mellem ejere, der snart samlede snart splittede godset. I 1916 blev Haraldskær købt af fabrikant C. M. Hess i Vejle, der restaurerede Haraldskær Hovedbygning og ombyggede de faldefærdige sidebygninger. I 1968 købte Vejle Kommune ejendommen, og solgte

Haraldskær Avlsgård

er en tidligere beboelse indrettet som "skovhytte" – **Kærhuset**. Det er et hus som institutioner, skoler og grønne foreninger kan bruge som udgangspunkt for ture i naturen. Laden og sydfløjen benyttes af Miljøprojektet, der er et kommunalt beskæftigelsesprojekt. De får, der hyppigt kan iagttages, er en del af kommunens "mandskab" til natur-/kulturpleje herunder bekæmpelse bjørneklo. Fra jernalderen har man i **Dronningens Mose** mindelser fra en tid, som kulturelt set må have været meget anderledes end vores moderne tidsalder med mennesker i centrum. I mosen fandt man under tørvegravning et kvindeligt, som var fastgjort til bunden med kløftede grene.

Kvæk Mølleruin

Langs **Vejle Å** med tilløb har der gennem tiderne været en del vandmøller med forskellige formål. De fleste har nedlagt mølledriften, men en del af bygningerne findes endnu. **Kvæk Mølle** ligger i dag som en ruin, men **Møllesøen** eksisterer endnu. Tæt ved Kvæk Mølle er der lavet en **primitiv lejrplads**, hvor gæster kan slå lejr for en nat eller to. Vejle-Vandel-banen blev indviet i 1897, men fik kun lov til at virke indtil 1957. Siden er banestrækningen mellem Vejle og Bindeballe omlagt til en cykle-/gangsti - **Bindeballestien**. **Helligkilde Skov** ligger ved Fabriksvej længst mod vest. Nord for vejen ligger en tilgroet vældmose bevokset med ældre birketræer.

Det fortælles, at en blind fik sit syn igen, da han vaskede sig i en kilde i Helligkilde Skov. Der blev oprettet kildemarked med salg af forskellige varer og udskænking, og folk kunne more sig med dans og musik. I 1840 lukkede markedet på grund af for megen druk og slagsmål. På sydsiden af Fabriksvej står en bøg, hvor en ungarsk soldat i 1945 indridsede sit navn, derfor kaldes træet **Zander Josefs Bøg**. Som et forsøg må man i 2005 og 2006 telte frit i **Helligkilde Skoven**, læs mere om reglerne på www.vejle.dk under Natur & Miljø.

Ballegab Skov består overvejende af unge løv- og nåletræer, der er plantet efter orkanen i december 1999.

Lilleskoven er udlagt som urørt skov, hvilket vil sige, at skoven ikke må drives forstmæssigt, men skal henligge urørt. Skoven er vanskelig at komme til fra landsiden, men fra åsiden har odderen kunnet finde ro og plads til sin hule, dengang den var en fast bestanddel af åens beboere. Fra midten af 70'erne har odderen været væk fra Vejle Å, men den er genindvandret, og sikre sporfund er gjort siden 1997.

Haraldskær Skov ligger på de stejle skrænter på sydsiden af Vejle Å og er i 1990'erne blevet udvidet med skove på toppen af bakkerne. Skovrejsningen ved Jerlevvej og Skibetvej inklusiv **Jubilæumsskoven**, en parcel plantet af kommunens borgere i forbindelse med byens 675-års jubilæum i 2002, udgør ca. 35 ha.

Nørre Plantage er bl.a. et fugtigt kratbevokset areal, som er et yndet sted for nattergale. Store dele er udlagt som hundetræningsbaner for forskellige hundeklubber.

Vue fra P-plads

Vejle Å er i slutningen af 1800'tallet blevet rettet ud, dvs. mindre vandløb er rørlagt, og engene er drænet. Vejle Kommune har op gennem 90'erne lavet planer for en genopretning af ådalen og løbende gennemført disse.

Der er blevet frilagt vandløb og gravet 6 vandhuller. Vejle Å er blevet omlagt fra omkring en 350 m lige strækning til en 650 m snoet. Desuden er der ved Haraldskær Fabrik lavet et omløbsstryg, og området på sydsiden af åen fra Skibetvej opstrøms til og med **Lilleskoven** er udlagt til odderen, idet det var her den senest havde boet. I skræntskovene findes en af landets tætteste bestande af grævlinge, og i de seneste år er der oftere set spor efter vores største pattedyr, kronhjorten. Åen giver mulighed for et broget fugleliv, der domineres af bekasiner og andefugle. Fiskehejre ses ofte, og storken kommer hver sommer på besøg. Karakterfugle er også rovfuglene, musvåge og rød glente.

Produktion: Vejle Kommune, Kommunikation og Trykkeriet, Maj 2005

Haraldskær skov

Vejle Kommunes Skove Haraldskærskov

0 100 200 300 400 500 m

Signaturforklaring

- Motor- og trafikvej
- Lokal- og småveje
- Stier
- Løvskov
- Nåleskov
- Udflugtsmål
- Parkering
- Afmærkede ruter

Kortet er produceret på grundlag af Vejle Kommunes digitale kort

